

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravištvo:
Celje

Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon int. štev. 65.

Stošestdesetletnica Kmetijske družbe za Slovenijo.

Že lani se je slovenska javnost spominjala v listih stošestdesetletnice Kmetijske družbe za Slovenijo, prava proslava pa se vrši prav sedaj z jubilejno kmetijsko razstavo, združeno z jesenskim ljubljanskim velesejmom, in pa s slavnostno izdajo »Kmetovalca«, v kateri je g. inž. Rado Lah opisal zanimivo zgodovino te najstarejše in mnogozaslužne kmetijske korporacije v Sloveniji. G. pisatelj navaja tam med drugim:

»Dne 26. oktobra 1767. leta se je v Ljubljani vršil ustanovni občni zbor »Društva poljedelstva in koristnih umetnosti na Kranjskem«. Na to zborovanje je povabil tedanji deželni glavar grof Henrik Auersperg razne plemenitaše, znanstvenike, višje uradnike in druge znamenite osebe, ki so s tem postali člani društva. Za predsednika je bil izvoljen glavarstveni svetnik Josip baron Brigido, za tajnika pa dr. Valentin pl. Modesti. Predsednik Brigido je označil kot geslo društva naslednja dva izreka: »Med družbeniki ne sme biti nobenega razločka« in »Svobodna ima biti družba v delavnosti svoji«. S prvim izrekom je hotel premostiti tedanji prepad med plemenitaši in meščanskimi ter cerkvenimi znanstveniki in uradniki. Z drugim izrekom pa je želel osvoboditi družbo vsakega vladnega vpliva in ji dati popolnoma samostojni in svobodni razmah. 20 let je društvo marljivo delovalo in storilo mnogo koristnega za kmetijstvo v deželi Kranjski, pa tudi za splošen kulturni napredek slovenskega prebivalstva. Kot marljive člane društva v tej dobi štejemo naše prve slovenske slovstvenike, kakor so Blaž Kumerdej, Marko Pohlin, Anton Linhart in Jurij Japelj.

Ker se je pa društvo pri svojem delovanju začelo oddaljevati od prvotnega namena in ker tedanja vlada ni imela denarja, da bi ga še nadalje podpirala, je l. 1787. prenehalo delovati.

V teh 20 letih je društvo storilo mnogo koristnega: ustanovilo je prvo kmetijsko šolo, prvo obrtno šolo, začelo z osuševanjem Ljubljanskega barja, navajalo je kmete, da so v večji meri sadili krompir, vpeljalo je deteljo in lucerno, delilo je podporo za najboljšo živino in uvedlo španske ovce itd., itd.

L. 1804. se je društvo obnovilo kot »Poljedelsko društvo deželnih stanov na Kranjskem«. To društvo pa ni mnogo storilo, ker so nastopile francoske vojne, ki so ovirale vsako plodno delovanje v korist kmetijstva. V tej dobi je zaznamovati ustanovitev botaničnega vrta, za katerega je društvo dalo svoje zemljišče na razpolago. Ta botanični vrt je Kmetijska družba šele l. 1919. prepustila v last ljubljanski univerzi.

Po francoskih vojnah se je društvo oživelo, vendar so mu bila pravila potrjena šele l. 1820., po katerih se je od tedaj imenovala »C. kr. Kmetijska družba kranjska«. L. 1821. se je vršil občni zbor, na katerem se je ugotovilo, da je štela družba 32 pravih udov in 94 častnih. Častne ude je tedaj družba imenovala zaradi tega, da je dosegla večji vpliv v merodajnih krogih in smela tudi pričakovati podpore od strani oblasti. Na označenem občnem zboru je bil za predsednika izvoljen pl. Buset, za tajnika pa pl. Gandini. Sedaj se je začelo živahnije delovanje za pospeševanje kmetijstva kakor tudi na kulturnem polju. L. 1823. se je ustanovil narodni muzej, ki ga je Kmetijska družba upravljala in zbirala zanj gradivo do l. 1832., ko ga je prevzelo Muzejsko društvo. Obdelovati je začela družba prva Ljubljansko barbarje in ustanovila na njem najprej Karolinško pristavo in okrog l. 1837. pa še Franovo pristavo. Z izkustvi, ki silih je družba pridobila na tem

polju, so se kasneje okoristili nasejenci, ki jih je znatno podpiral tedanji ljubljanski župan Hradecky.

V to dobo spada tudi začetek propagande za umetna gnojila, in sicer za mavec, ki ga je družba dobila z Gorenjskega in ga oddajala udom v poskusne svrhe na svoji pristavi na Poljanah. L. 1823. je namreč družba kupila Zoljansko pristavo, na kateri je ustanovila drevesnico, ki še danes deluje kot taka. Iz te drevesnice je izšlo že na stotisoče sadnih drevesc po vsej Sloveniji in lahko se reče, da vse starejše sadjarstvo na Kranjskem izvira iz te drevesnice. Družba je ustanovila tudi žitnico v Ljubljani, v kateri se je hranila pšenica za slabe letine.

L. 1842. je bil na občnem zboru izvoljen za tajnika dr. Janez Bleiweis, s katerim je družba izredno mnogo pridobila. Dr. Bleiweis je začel postavljati družbo na slovensko narodno podlago, izdajal od l. 1843. dalje prvi slovenski list, strokovni časopis »Kmetijske in rokodelske novice«, v katerem so se obravnavala tudi druga kulturna, pozneje tudi politična vprašanja. V revolucionarni dobi l. 1848. je tvorila družba središče narodnega pokreta v Ljubljani in v njej so se stekale vse niti probujajočih se Slovencev. L. 1867. je praznovala stoletnico svojega obstoja in ob tej priliki izpremenila svoja pravila, ki so bila prilagojena novemu društvenemu zakonu, ki je nudil mnogo več prostosti nego prejšnje odredbe.

L. 1850. je družba ustanovila podkovsko in zdravniško šolo, ki jo je vzdrževala do l. 1919., ko jo je odstopila državni upravi. Istega leta je postavila na Poljanah triletno kmetijsko šolo, ki je pa po nekaterih letih prenehala delovati, ker je oblast ukinila podporo za učence. Tudi v tej dobi je zelo pospeševala sadjarstvo, čebelarstvo in živinorejo, začela uvajati plemenske bike in pospeševala tudi prasičerejo, ki je bila dotlej le malo razvita. Proti koncu osemdesetih let se je pa preveč bavila z narodnimi boji, vsled česar je svoj pravi namen — povzdigo kmetijstva — nekoliko zanemarila.

Bleiweisova doba,

ki jo štejemo od l. 1842. do l. 1881., je najslabša doba našega kulturnega preporoda in probujanja Slovencev. Ta doba je stvorila podlago našemu slovenskemu jeziku in celotnemu našemu kulturnemu razvoju. Središče tega delovanja je bila Kmetijska družba in »Kmetijske novice« so bile njeno glasilo, ki je bilo merodajno v vsem tedanjem javnem življenju Slovencev.

Po smrti Bleiweisa, očeta slovenskega naroda, je nastopil tajniško mesto pri družbi Gustav Pirc. Ta odlični strokovnjak je kmalu uvidel, da so »Novice« zašle preveč na politično polje in da ne morejo več služiti svojemu prvotnemu namenu pri pospeševanju kmetijstva. Zato je ustanovil »Kmetovalca«, ki izhaja že 45. leto in ki je izključno kmetijsko-strokovni list z edinim ciljem pospeševanja kmetijstva in izboljšanja gospodarskega stanja našega kmeta. Gustav Pirc je uvidel, da vsako društvo toliko velja, kolikor članov ima. Zato je posvetil posebno skrb pridobivanju članov. Od 450 udov l. 1883. je naraslo število do l. 1912. na 10.000. S tem pa je bila tudi družba postavljena na trdno podlago.

Prenovljena Kmetijska družba je prišla tudi do drugega spoznanja. Samo strokovni spisi in predavanja po deželi o umnem gospodarstvu ne zaležejo toliko, če se kmetom ne nudi prilike, da bi si nabavili one potrebščine in moderne pripomočke, ki se jih priporoča za izboljšanje gospodarstva. Zato je začela družba z blagovnim prometom, t. j. priskrbovala je svojim udom potrebščine v dobri kakovosti in po nizkih cenah. S tem je te potrebščine razširila in jim uravnala cene. Kmetijski družbi nje nblagovni promet ni namen, temveč pripomoček v

dosego praktičnega uvažanja modernih nauk v kmetijsko gospodarstvo.

Živinorejo je začela Kmetijska družba podpirati še v večji meri: začela je nakupovati plemenske bike, vpeljala izvrstne plemenske prasiče in izboljšala ovčerejo in kozjerejo z uvajanjem dobrih plemenjakov iz inozemstva. Tudi konjerejo je pospeševala v veliki meri in izboljšala posebno gorenjskega težkega konja in pomagala pri doljenjskem toplokrvnem plemenu.

Poljedelstvo je izboljšala z uvajanjem novih vrst žita, koruze, posebno pa z vpeljavo krompirja oneida, ki se je najbolj razširil po Kranjskem. Ravnotako je posvetila svoje moči vinarstvu in veliko storila za obnovo vinogradov, uničenih po trtni uši. Da bi se bolj razširila sadjarstvo, je dajala svojim udom brezplačno več let po štiri in pozneje po dve drevesci. Največje zasluge si je pa pridobila z uvedbo umetnih gnojil, ki jih je začela razširjevati že okrog l. 1890. Da je pred vojno Kranjska porabila toliko umetnih gnojil, je edina zasluga Kmetijske družbe, ki jih je na vse mogoče načine priporočala, izvedla na stotine gnojilnih poskusov in odajala gnojila po tako nizkih cenah, da ni mogel nobeden trgovec z njo tekmovali.

Kmetijska družba je sčasoma uvidela, da ne more vsega dela sama obvladati in je zato ustanovila posamezne odseke, ki so prevzeli eno ali drugo kmetijsko panogo. Iz teh odsekov so pozneje z njeno pomočjo in njenim sodelovanjem nastala razna strokovna društva, kakor čebelarstvo, ribarstvo, perutninarstvo, sadjarstvo, konjerejsko in vinarsko društvo. V splošnem se lahko trdi, da ni niti enega strokovnega društva, pa tudi ne ene izmed starejših ustanov, ki bi ne imela kake zveze s Kmetijsko družbo. Družba je tudi spoznala, da v kmetijskem gospodinjstvu »podpira gospodinja tri ogle hiše«, zato je posvetila posebno pažnjo vzgoji kmetijskih gospodinj, za katere je l. 1908. ustanovila kmetijsko-gospodinjstvo šolo v Marijanišču, ki jo še danes vzdržuje.

Pirčeva doba,

ki jo štejemo od l. 1884. do l. 1923., je smatrati kot dobo kmetijskega preporoda na Kranjskem. V tem razdobju je dosegla Kmetijska družba svoj pravi pomen ter se posvetila edino pospeševanju kmetijstva in izboljšanju gospodarskega stanja našega kmeta. Še le sedaj je prišel naš kmet do veljave in tudi beseda »kmet« je izgubila tisti zaničevalni pomen, ki ga je imela prej. To azslugo je pripisati ravno tajniku Gustavu Pirču, ki je povsod poudarjal izredno važnost, ki jo ima kmečki stan za celokupno narodno gospodarstvo in obenem tudi za obstoj vsake države. V tem času je prešla Kmetijska družba v roke kmetov in se je odpravilo s starimi predsodki, po katerih je smel biti njen predsednik samo plemenitaška oseba ali pa osebnost na visokem družabnem stališču. Zato je tudi šteti Pirčeva doba med najuspešnejše dobe Kmetijske družbe in za naše kmetijstvo najbolj zaslužne, kar bo naš kmet znal še dolgo let primerno ceniti.

O prevratu l. 1918.

je Kmetijska družba, dogovorno z bivšimi odborniki štajerske kmetijske družbe, razširila svoj delokrog čez vso Slovenijo in izpremenila svoje ime v »Kmetijsko družbo za Slovenijo«. Tudi ob prevratu je igrala družba zelo važno ulogo, kajti v njenih prostorih je več kot leto dni imelo svoj sedež poverjenišvo za kmetijstvo in njen poverjenik, prelat Kalan, je bil obenem tudi začasni predsednik Kmetijske družbe. Dokler poverjenišvo ni imelo lastnega uradništva, je družbeno uradništvo opravljalo vse posle tega oddelka in zelo veliko pripomoglo, da se je ob prevratu demobilizacija avstrijske armade in posebno tudi odgon konj vršil vsaj prilično v redu. Pozneje pa se družba ni mogla intenzivno posvetiti pospeševanju kmetijstva, kakor bi

to želela, ker so bile na eni strani povojne razmere krive, da niso bili kmetje dovzetni za nauk, na drugi strani ji je pa primanjkovalo sredstev za izvrševanje svojih nalog, ker je nova država premalo upoštevala njene želje in prošnje, in končno, ker so se strankarski prepiri urinili tudi v družbo in s tem znatno ovirali njeno strokovno delovanje. Sedaj so se pa ti nemiri polegli in Kmetijska družba deluje v tistem zmislu, kakor pred vojno, edino v tem oziru je na slabšem, ker za svoje delovanje ne dobiva dovolj podpore iz javnih sredstev.

S tem je na kratko podana zgodovina Kmetijske družbe do današnjega dne, s čemer smo hoteli njenim udom nuditi priliko, da spoznajo velikanski pomen te njih stanovske korporacije za povzdigo kmetijstva, na drugi strani pa tudi izredni vpliv, ki ga je imela na celotni kulturni razvoj slovenskega naroda.

Celjski občinski svet.

Celje, 7. septembra.

Za sinoči ob 18. sklicana redna seja celjskega občinskega sveta se je pričela zopet z zamudo ob 18.20. Župan se je uvodoma spomnil smrti voditelja hrvatskega naroda Stjepana Radića in ugotovil, da se tudi Celje pridružuje globoki žalosti pokojnikov rodbine in hrvatskega naroda in se klanja manom velikega pokojnika. Nagovor so poslušali občinski odborniki stojé.

Finančni odsek. Mestna občina bo najela pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani posojilo do 1 in pol milijona dinarjev za izvedbo obeh mestnih stanovanjskih akcij. Posojilo je 8-odstotno s 25-letno amortizacijo. — Borzi dela v Celju se prizna do preklica letna podpora 12.000 Din kot stanarina, s tem pa odpade vsaka nadaljna podpora. To velja od časa izselitve Borze dela iz sedanjih prostorov v poslopje stare okoliške šole. — Prošnja gospe Ane Streharjeve za povrnitev stroškov za električno napeljavo se odkloni. — Invalidu Alojzu Lovrenčiču se odpiše neki trošarinski znesek za pivu. — Stroške za električno razsvetljavo na obrtno-nadaljevalni šoli prevzame mestna občina. — Prošnja g. Avgusta Kregava za oprostitve takse za sprejem v domovinsko zvezo se odkloni. — Odklonjene so bile tudi tri prošnje za podporo. — Ge. Idi Schulz se dovoli zaradi smrti njenega moža podaljšanje stavbnega roka za hišo na hribu sv. Jožefa do 1. januarja 1930. — G. Fricu Confiden se pavšalira davščina na pse, ki jih ima v svoji pisarni v Gozdnem delu, na 200 Din. — Prošnja Sokolskega društva v Celju za odpis veseličnega davka se iz principijelnih razlogov odkloni. — Splošna gradbena zadruga je zopet prosila za napeljavo vodovoda v novo stanovanjsko kolonijo na hribu sv. Jožefa. Stroški bi znašali okrog 20.000 Din. Večinske stranke so to prošnjo začasno odklonile, češ da ta vsota ni predvidena v mestnem proračunu in da je v mestu pomanjkanje vode. Na predlog obč. odb. prof. Mravljaka se odloži zadeva do novega proračuna in izroči odseku za podjetja. — Prošnja Glasbene Matice za povrnitev izdatkov za električno napeljavo in prošnja Dramatičnega društva v Celju za odpis 1500 Din za bukova drva se odkloni. — Mestna elektrarna bo odslej zaračunavala mestni občini električni tok po lastni ceni. — Odkloni se prošnja ge. Helene Krusičeve za odpis davščine na koncerte v kavarni. — V drevecdu pri brvi čez Voglajno bo treba posekati več kostanjev in nasaditi nove. — Odobri se naknadno znesek za popravilo mestne tehtnice, ki v proračunu ni bilo predvideno. — Župan bo preiskal zadevo, da ugotovi, zakaj pristojni občinski odbornik ni podpisal zadevnega naročila. — Mestni oskrbnik g. Marn je mnenja, da bi bilo treba zvišati število cestnih pometačev

od 7 na 9. Občinski odbor pa stoji na stališču, da je pometatev dovolj, pač pa bi bilo potrebno nadzirati njih delo. — V času, ko je obstojala v Celju carinarnica, se je nabralo na kaldrmini 2.347.000 Din. Mestna občina bi morala že davno prejeti iz kaldrminskega fonda 683.000 Din, toda finančna uprava stalno zavlačuje izplačilo. Občina bo poslala finančnemu ministru novo prošnjo za izplačilo kaldrmine z zahtevanimi prilogi.

Pravni odsek. V domovinsko zvezo so bili sprejeti: Veronika Dimec, Alojz Filipčič, Matevž Dobovišek in Ana Krajnc, odklonjena pa Alojz Lapornik in Jakob Krivec. Sprejem v domovinsko zvezo se zagotavlja optantu Karlu Sinkovcu, Ani Hobacherjevi, Antonu Jarošinu in Angeli Stock-Rotovnikovi. — Dvema proslencema se je znatno znižala kazen za neplačano cestno naklado. — Odkloni se prošnja g. Josipa Rojca za odpis občinske davščine na avto. — Revidira se prejšnji sklep glede parcele g. Breischka v Benjaminu Ipavca ulici, ki se je porabila za razširjenje ulice. Mestna občina je sedaj pripravljena plačati g. Breischka do 30 Din m².

Obrotni in tržni odsek. Invalidu Al. Lovrenčiču, ki ima svoj kiosk na glaziji, se dovoli prodaja pokalic ob priliki prireditev na glaziji tudi izven kioska. — Mizarski mojster g. Jakob Tratnik prosi za dovoljenje prodaje mizarskih izdelkov na Glavnem trgu ob tržnih dneh; ugotovilo se je, da za to ni lokalne potrebe. — Odkloni se ponovna prošnja g. Jožefa Mozetiča, da bi mu dala občina na razpolago prostor na Glavnem trgu za prodajo južnega sadja. — Mestna občina je proti uvedbi štirih novih sejmov v občini Kalobje. Ob tej priliki se je ugotovilo, da so mesečni živinski sejmi v Celju slabo obiskani. Da se temu odpomore, bo dala mestna občina v vseh občinah, ki gravitirajo na Celje, skozi eno leto ob nedeljah razglasiti, kdaj se vrše v Celju mesečni živinski sejmi.

Stavbni odsek. Zidarska in težaška dela pri zgradbi novega mestnega stanovanjskega poslopja pri »Kroni« so bila oddana stavbeniku g. Alojzu Kallišniku za 1.048.000 Din, tesarska dela pa stavbeniku g. Vinku Kukovcu za 150.000 Din. Zgradba mora biti letos pod streho, docela izgotovljena pa do konca junija 1929. Stavbno vodstvo je poverjeno mestnemu inženjerju g. Pristovšku, nadzorstvo pa obč. odb. gg. Posavcu in dr. Wolfu. — Odkloni se prošnja Glasbene Matice, da bi ji mestna občina rezervirala v novi stavbi pri »Kroni« prostor za šolo. — Odobrijo se načrti za stavbo stanovanjske hiše g. Mihaela Gorjanca na hribu sv. Jožefa. — Odkloni se prošnja gosp. Franca Ermana za preureditev 1 so be v stari gimnaziji v stanovanje, ker je zadevni kredit trenutno izčrpan.

Odsek za podjetja:

Mestna elektrarna. Ugodi se prošnji celjskih elektroinstalaterjev za znatno znižanje takse za električne instalacije. — Mestna elektrarna bo postavila od mestnega kopališča do Lisc 4 električne cestne svetilke, vendar pa bodo napelajve s ceste v hiše nemogoče. — Naknadno se odobri postavitev 3 novih električnih svetilk v mestnem parku in 2 svetilk ob nasadih pred hotelom »Postar«.

Pokopališče. Grobarju na bolniškem pokopališču se zviša plača in grobnina. Proti odklonilnemu predlogu referenta je prodir predlog obč. odb. dr. Hrašovca. Razpiše se mesto grobarja na mestnem pokopališču.

Socijalnopolitični odsek. Pri delavski stanovanjski akciji so prišli v poštev reflektanti Franc Krušič, Rudolf Vračko, Ivan Rupnik, Josip Lednik, Josip Lahovnik, Branka Gračner, Marija Scheligo, Jakob Inkret in Weglehner, za splošno stavbno akcijo pa Viljemina Inkret, Valentin Skitek, Iv.

Romih in Julij Fišer. Delavska akcija je s prijavljenimi 9 reflektanti izčrpana, iz splošne akcije pa je še na razpolago denar. Zidarska in tesarska dela so oddana na polovico stavbenikom gg. Neratu in Jezerniku. Hišice bodo do zime pod streho, spomladi pa bodo pripravljene za vselitev. Občinski odbor je odobril osnutek pogodbe, pravil in dodatne izjave za reflektante.

Seja je trajala do 19.50.

— rp —

Domače vesti.

d V proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra so včeraj skoraj vsi hišni posestniki v Celju razobesili zastave. Ob 9. dop. se je vršila v župni cerkvi slovesna masa, ki so se je udeležili predstavniki vseh oblasti in korporacij v Celju, po maši pa vojaška parada pred mestnim magistratom.

d Zborovanja Kmetko-demokratske koalicije v mariborski oblasti. V nedeljo, dne 9. septembra se vršita zbor zaupnikov dop. ob 10. uri v Murski Soboti in pop. ob 2. uri v Beltincih. Govore dr. Pivko, dr. Kukovec, dr. Odič in dr. — V soboto 15. sept. se vrši ob pol 8. uri zvečer velik shod KDK v mariborskem Narodnem domu (dr. Kramer, Pucelj, dr. Pivko in dr.), v nedeljo, dne 16. septembra pa ob 8. uri zjutraj v St. Janžu, ob 2. uri pa v Račah (dr. Pivko, Pucelj). Zborovanja bi bila nujno potrebna tudi v celjskem okolišu.

d Kmečki praznik na Bledu se vrši, izvemši politični shod, v celjem obsegu kakor je bil napovedan (slavnostni sprevoz voz in narodnih noš, dirka in velika ljudska veselica). Shod je okrajno glavarstvo v Radovljici prepovedalo, češ da bi bil z njim ogrožen jani mir in red! Prepoved shoda je vzbudila po Gorenjskem splošno ogorčenje.

d Lep sprejem čeških sokolov v Celju. V ponedeljek ob 5. uri popoldne je vozil mimo Celja poseben vlak s češkimi sokoli, namenjenimi na sokolski zlet v Skoplje. Na celjskem kolodvoru jih je pričakalo okrog 250 članov, članic, gojenk, gojencev in naraščaja, da jih pozdravi in jim želi srečen pot v carsko Skoplje. Sokolice so prinesle seboj polno rož, s katerimi so okitile drage goste, br. starosta dr. Milko Hrašovec pa jih je nagovoril primerjajoč tokratni prisrčen in navdušen pozdrav s sprejemom, ki so ga v stari Avstriji dvakrat priredili Čehom celjski nemškutarji. Odgovoril jim je s prisrčno zahvalo podstarosta ČOS, br. Stepanek. Ko je odsvirala češka sokolska godba koračnico, je vlak nadaljeval ob živahnem klicanju in poslavljanju Celjanov svojo vožnjo.

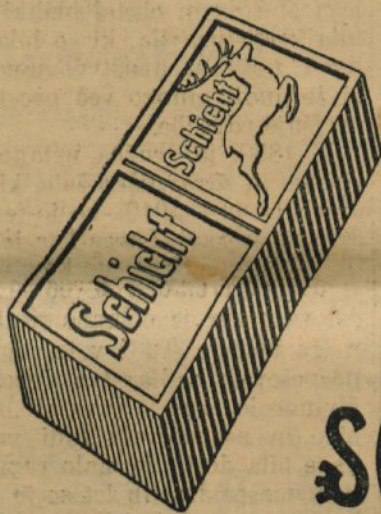
d Uredbe mariborske oblastne skupščine, katere je sprejela mariborska obl. skupščina meseca julija, so objavljene v uradnem listu marib. in ljub. obl. skupščine »Samoupravi« z dne 1. sept. in stopijo tedaj v veljavo 15. dan po razglasitvi, t. j. dne 16. septembra. Najvažnejša je uredba o spremembi volilnega zakona za okrajne zastope na bivešem Štajerskem in o izvedbi novih volitev do 1. novembra t. l. S to spremembo je odpadel stari kurijalni volilni red in se je mesto splošne in enake volilne pravice, kakor je v zakonu o oblastih predvidena tudi za okraje (sreze), upeljal nov način volitev tako, da volijo člane okrajnega zastopa člani vseh občinskih odborov v okraju. Po sedanjem stanju pomenja to v večini slučajev izročitev okrajnih zastopov klerikalcem. Naprednjaki kot najvišji davkoplačevalci bodo imeli le dvomljivo čast plačevanja visokih okrajnih doklad.

d Hmeljske cene na Češkem. Hmelj. društvo v Žalcu poroča z dne 5. septembra, da je v Žalcu in okolici na Češkem zelo živahno povpraševanje za hmeljem; plačuje se 70 do 80 Din za 1 kg, vendar pa zahtevajo hmeljarji še višje cene. Interesantno bi bilo preiskati in ugotoviti, zakaj plačujejo židje pri nas tako malo za hmelj? Ali je to organizirano izžemanje naših kmetovalcev ali pa so to kaki drugi utemeljeni razlogi?

d Državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju je naklonila Južnoštajerska hranilnica v Celju 500 Din, za kar ji izreka najprisrčnejšo zahvalo odbor.



Lepa Dubrovčanka



ceni lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno bleščalo
od snage. Ona
radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

d Tombola godbenega društva železničarjev v Celju se vrši neprekinjeno jutri, dne 8. septembra ob 3. uri popoldne pred Narodnim domom. Zagotovite si karte že v predprodaji, ker jih bo na dan tombole zmanjkalo.

d Društvo »Soča«, podružnica v Celju opozarja svoje člane, da se vrši nameravani zlet v Maribor v nedeljo, dne 16. septembra 1928. Dobro je, ako se prijavi udeležba društv. tajniku g. Saksidu.

d Olepševalno in tujsko-prometno društvo v Celju prosi, da se vsi event. še neporavnani računi predložijo društvenemu blagajniku g. Lečniku.

d Ljudsko vseučilišče v Celju. Občni zbor se bo vršil 21. t. m. ob 18. uri v meščanski šoli. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnice, blagajnika, knjižničarja in računskih preglednikov. 2. Volitev novega odbora. 3. Eventualni predlogi. — Tč. odbor.

d V celjski javni bolnici je umrla 4. septembra 44-letna posestnica Marija Urbančič iz Ledineka, dne 6. septembra pa 45-letna zasebnica Marija Toman iz Zg. Ponikve. — V mestu je umrla 69-letna zasebnica Jožefa Pann, vdova po sodnem oficijalu.

d Iz celjske policijske kronike. Mlad navihaneec je učenček R. K. Splazil se je v hlev na dvorišču stavbenika gosp. Nerada v Gaberju in je izmaknil srebrno žepno uro, vredno okrog 200 Din, last blapca Simona Straussa. Fantek je sicer tatvino priznal, pravi pa, da je dal uro nekemu Franceku iz hiše na Kralja Petra cesti 32, ki ga pa tam ni. — Neka poročniška družina je vzel v službo mesto obbolele služkinje neko Marijo Zajc iz Svetine, ki je pa po dveh dneh zginila in vzela s seboj ne-

kaj obleke in perila obbolele služkinje ter gospodinjin zlat obesek. — Na poti iz cinkarne na kolodvor je zgubil Jakob Goručan kuverto s 1.000 Din in legitimacijo Alojza Freceta, za katerega je dvignil plačo.

d Iz St. Petra v Sav. dol. Nepremagljiva, vedno lepa sokolska ideja je prodira tudi v naš lep št. Peter ter kljub rovarstvu nasprotnikov živi, kliče in napreduje vedno bolj. Letos smo si ustanovili samostojno sokolsko društvo, zato pa potrebujemo moralno in gmočno podporo od naših prijateljev. V nedeljo, dne 9. t. m. se vrši ob 3. uri popoldne na vrtu br. Cvenkla pri kolodvoru naš prvi javni nastop, kjer bomo s pomočjo sosednjih bratskih društev mogli pokazati sad 5-mesečnega truda i ndela. Vabimo vse prijatelje sokolstva, da se tega našega praznika v čim večjem številu udeležijo ter nam tako pomagajo pri našem delu. Zato kličemo: na veselo svidenje in krepki sokolski Zdravo!

d Članstvo Celjskega Sokola se udeleži prvega javnega nastopa Sokola v št. Petru korporativno in v kroju. Odhod z vlakom ob pol 2. uri popoldne.

d Prijava orožja. Vsi nosilci orožja se opozarjajo, da poteče rok za prijavo orožja dne 10. septembra 1928. Na okrajnem glavarstvu sprejemajo prijave orožja tudi na praznik dne 8. septembra 1928.

d Trdka Julio Meinl, uvoz kave, priredi v svoji podružnici. Celje, Kralja Petra ulica 10 v ponedeljek, dne 10. in torek, dne 11. t. m. brezplačno poskusno kuhanje kave. Cenj. občinstvo se vljudo vabi, da se prepriča o izvrstni kvaliteti Meinlove kave. 808

Šolarji
najboljše in najcenejše
torbice
kupimo letos samo pri
R. Stermecki,
Celje.

d Od doma je pobegnil 16-letni učenec meščanske šole Otmara Goršek iz Celja. Z nekim Kruljcem sta šla najbrže v Zagreb. Ubežnik je krepke postave, zagorelega obraza, kostanjevih las in rjavih oči.

d Nočno lekarniško službo v Celju ima od sobote, dne 8. t. m. do petka, dne 14. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

d Gasilno društvo Celje. Tedensko službo ima od nedelje, dne 9. t. m. do sobote, dne 15. t. m. IV. vod pod poveljstvom g. Bogomira Schlosserja.

d Iz šolske službe. Prestavljena je učiteljica gđc. Ana Srimc-Jurko iz Prizrena v Celje.

d Težka nesreča. V celjsko bolnišnico so pripeljali g. Alojza Potrča, kaplana v Loki pri Zid. mostu. Padel je s kolesa in si je prebil lobanjo.

d Mariborski oblasni odbor je podelil za čevljarski prikojevalni tečaj v Braslovčah 3.000.— Din podpore. — V dveletno sadje- in vinorejsko šolo v Mariboru je sprejelih 36 učencev.

d V počast spominu Stjepana Radića. Mestni zastop v Osijeku je soglasno sklenil, da se imenuje Kolo-dvorska ulica v Osijeku v bodoče ulica Stjepana Radića.

d Volitve v železničarsko bolniško blagajno se vrše v ponedeljek, dne 10. septembra. Socijalisti se sicer silno trudijo, da bi spravili v upravo samo svoje ljudi, vendar pa jim bode spodletelo.

d Uboj na cesti. Pri Juršincih v Sl. ger. sta se na cesti skregala 19-letni Ivan Štrafela in 18-letni Alojz Glažer. Tekom prepira je potegnil Štrafela nož iz žepa in je z več bodljaji Glažerja na mestu ubil. Štrafelo, čegar brat je bil pred kratkim obsojen radi roparskega umora na smrt, so že prijeli in izročili sodišču.

d Cene za seno so na trgu v Mariboru za enkrat stalnejše med 100 in 150 Din za meterski stot, dočim so cene za slamo zopet padle na 40 do 50 dinarjev za 100 kg.

d Samomor. Trgovec Anton Vaupotič iz Ptuj se je vrgel pri Varaždinu pod vlak ter je bil na mestu mrtev. Vzrok samomora so prepri v družini.

d Zavetišče za služkinje v Beogradu. Iz Beograda nam pišejo: Pomankanje dela in zaslužka v Sloveniji sili tudi slovenska dekleta, da si gredo po svetlo iskati službo. V Beograd prihajajo dan za dnem; nekatere dobe dobre službe, ker jih tukajšnje gospodinjje zelo čislajo, druge ostanejo zopet brez mesta, se nekaj časa potikajo okrog gladne in brez prave strehe in se končno prav mnogokrat zgube. Tu bi bilo nujno potrebno zavetišče za slovenske služkinje pod zanesljivim vodstvom, da bi se jim za časa brezposelnosti vsaj za silo pomagalo. Dobrodelna društva v domovini naj bi se za to nujno potrebno stvar zavzela!

d Tatvina kolesa. G. Karlu Tržanu, polirju pri stavbeniku Kališniku, je bilo iz veže v Gosposki ulici štev. 11 ukradeno kolo, vredno okrog 700 Din.

d Tatvina pri zobozdravniku dr. Sadniku. Včeraj je ob 1. opoldne slučajno opazila dr. Sadnikova nameščenka, kako se je plazil iz delavnice brezposelni zobotehnik E. K. Ker se na njene klice ni ustavil, je nameščenka alarmirala svojega gospodarja in druge, ki so sicer takoj tekli za K., pa ga niso mogli več ujeti. K. je služil poprej pri dr. Sadniku in je poznal

hišne razmere. Konstatirali so, da je odnesel iz mize v delavnici okrog tri tisoč dinarjev gotovine in zdravnikov orožni list. Ker je bilo istotam tekom leta izvršenih več manjših tatvin, sumijo sedaj, da jih je tudi ta zobotehnik izvršil.

d Zanimiv poskus. Šola narodnega zdravja v Zagrebu je priredila v Zagrebu poseben tečaj za kmetijske gospodarje in učitelje, da se posvetuje z njimi, kako bi se dala doseči višja stopnja higijene po naših vaseh. Došlo je 38 gospodarjev in 7 učiteljev, ki se udeležijo tudi skupno in na lastne stroške kulturne razstave v Brnu, da vidijo tam model idealno urejene kmečke vasi in si ogledajo tudi okoličico. Rezultati tega tečaja bi nedvomno zelo zanimali tudi Slovence, vsled česar jih naj šola priobči.

d Izvoz našega vina na Češkoslovaško. Naš konzulat v Bratislavi opozarja vse naše uvoznike vina na Češkoslovaško, da se pogosto dogaja, da pošiljajo izvozniki naše vino na Češkoslovaško brez potrdila o izvoru, izdanega od poljedelskega inspektorata dotine oblasti, vsled česar plačajo (ker nimajo izvirnega potrdila) dvojno carino. Češkoslovaške carinarnice ne priznavajo konzularnih izvirnih potrdil, temveč zahtevajo originalno potrdilo naših poljedelskih inspektorjev. Le v skrajnem slučaju se zadovoljujejo z izvirnim izpričevalom pristojnih trgovskih zbornic. Češkoslovaške carinarnice pobirajo pri uvozu našega vina po 2.10 Kč carine na liter vina, ako je pošiljka opremljena z izvirnim izpričevalom pristojnega poljedelskega inspektorata. Brez tega izpričevala znaša carina dvojno izmero, to je po 4.20 Kč za en liter. Razen carine se pri uvozu našega vina na Češkoslovaško pobira še trošarinska naklada in trošarina, ako vino uvozi in konsumira v večjih krajih in mestih Češkoslovaške, ki imajo pravico, da pobirajo trošarinsko naklado. Ta naklada je v različnih krajih različna. Tako se pobira za vino, uvoženo, na primer v Bratislavo: 2.10 Kč carine, —.80 Kč trošarinske naklade in —.40 Kč trošarine, skupaj torej 3.30 Kč.

d Duh vremena dovede je sa sobom, da se za pranje danas ne treba upotrebljavati ništa drugo nego Radion. Tehničke Visoke Škole istraživale u Radion i ustanovile, da je potpuno neškodljiv za rublje i da je dovoljno rublje pol sata u rastopini Radiona kuhati, pa je potpuno čisto.

Dijaški koledar 1928-29. Tiskan je v hrvatskem, srbskem in slovenskem je lku, torej v treh posebnih izdajah.

Hmelj.

Žatec, dne 5. 9. 1928. Živahno povpraševanje, cene 2100—2300 Kč za 50 kg (70—75 Din za 1 kg).

Nürnberg, 5. 9. 1928. Dovoz 200 bal po železnici, 100 z dežele, prodanih 250 bal po 230—255 Mk za 50 kg. Mirno, nespremenjeno.

Žalec, 6. septembra 1928. Živahno zanimanje za boljše blago. Nakupovalci drže cene na 35 Din za prvovrstni hmelj, za ostalega 30 do 33 Din. Izvensavinjski hmelj se plačuje po 26 do 30 Din. Med producenti vlada radi umetnega pritiskanja cen velika nevolja.



„Srečna sem“

pravi razumna Mica. „Moje življenje je neskaljena sreča. Pranje je najtežje delo v hiši, toda jaz se s tem ne mučim, ker mesto mene RADION pere sam.“



Varuje perilo!

d Pri zastajajočem telesnem odvajanju, napetem telesu, odvečni želodčni kislini, glavobolu, razdražljivosti, občutku tesnobe, splošnih slabostih, utrujenosti pospešuje prirodna grenčica »Franz-Josef« brez truda in bolečin lahko izprazni. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so vodo Franz-Josef z velikim slovesom porabljali pri moških, ženskah in otrokih.

Kino.

Mestni kino Celje. Petek 7. in sobota (praznik) 8. septembra: »Ljubezen«. Nepopisno lepa ljubavna drama v 6 dejanjih. V glavni ulogi Eliza-beta Bergner, največja filmska trage-

dinja sedanjosti. V ostalih ulogah grofica Agnes Esterhazy, Hans Rehmann in Paul Otto. Po sodbi strokovnega časopisa predstavlja vefilm »Ljubezen« novo epoko v zgodovini kinematografije. Vefilm »Ljubezen« je še mnogo lepši, nego soroden film »Bela sestra«. Pri vseh predstavah orkester! — Nedelja 9. septembra: »Juriš na ekspres z zlatom«. Velika pustolovska drama v 7 dejanjih. V glavni vlogi sloviti Tom Mix. — Ponedeljek 10., torek 11. in sredo 12. septembra: »Najlepša noč«. Sijajna veseleogra v 8 dejanjih. V glavni ulogi Laura la Plante, znana iz vefilmov »Polnočno solnce« in »Grad strahot«. V ponedeljek 10. septembra orkester!

Premog iz vseh rudnikov in najboljše vrste dobavlja in dostavlja najcenejše
Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Proda

se po ugodni ceni

polpokrit eno ali dvovprežni voz, nekaj konjskih vpreg za težko in lahko vprego in par volovskih komatov. Istotam se proda večje število hrastovih sodov v vseh velikostih in v najboljšem stanju. Naslov se poizve v 3 upravi lista. 4

Išče se stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo v mestu. Ponudbe na upravo lista z navedbo cene pod šifro »Stanovanje«. 2-2

Našel se je zlat uhan

z briljantom. Naslov v upravi. 2-2

Iščem primerno stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje. Grem tudi za hišnika. Ponudbe na poštni predal 5.

Dvoriščni lokal

uporaben za pisarno ali suho skladišče, kakor tudi velika suha klet se oddata takoj v najem. Vpraša se: Celje, Prešernova ulica 24, I. nadstr. desno. 1-3

Pomočnike

kakor tudi vajenca za slikarsko in plesarsko obrt sprejme Mihael Dobravc, Celje, Glavni trg 15.

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kuhinje in kopalnice, se odda v novi zgradbi. Naslov v upravi lista. 1-2s

Razširjajte „Novo Dobo“!

60 milijonov dinarjev

podpore ima pričakovati Slovenija (ljubljanska in mariborska oblast) po svojih članih „**Ljudske samopomoči**“ v Mariboru, ko bo štelo društvo 10.000 članov, katero število bo kmalu doseženo. Kdor še torej ni član tega prekoristnega društva, naj zahteva še danes brezplačno pristopno izjavo.

„**Ljudska samopomoč**“
v Mariboru

Aleksandrova cesta 45.

Šolske knjige

za vse šole, ki so določene v šolskem letu 1928/29, se dobijo v
knjigarni in veletrgovini s papirjem

Goričar & Leskovšek, Celje

18

Kralja Petra cesta šte. 7-9 in Glavni trg šte. 14.



Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi
plošče «His Master's Voice» in «Columbia»
katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo
proti gotovini in po zelo ugodnih obrokkih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem,
pisalnimi in risalnimi predmeti.

Ferd. Pelle-ja vdova

Celje, Kralja Petra cesta 13

Ustanovljeno 1893.

Telefon 62.

Mednarodna spedičija — carinsko posredovanje v
Ljubljani in Mariboru — carinske in železniške rekla-
macije — vskladiščenja — prevozi.

Selitve

s pohištvenimi vozi za isto ceno kakor z navadnimi.

Vsakovrstni prevozi ceneje kakor povsod.
Postrežba točna, strokovna in solidna.
Pojasnila brezplačno.

52-3

Lastnikom avtomobilov

in vsem cenjenim strankam
vljudno naznanjam, da izdelujem lu-
ksuzne avtokaroserije vseh vrst ter jih
tudi popravilam. Izdelujem tudi tovarne
vozove in kočije vseh vrst ter vsa v
to stroko spadajoča dela.

Za naročila se toplo priporočam

Jože Stajniko, izdelovatelj avtokaroserij
CELJE, Ljubljanska c. 19, (v hiši g. Gregi, kovač).
Postrežba točna. Cene solidne.

Jesenske obleke

in complete, puloverje, veste, leंबरčke
po najnovejših vzorcih in konkurenčnih
cenah nudi na drobno in debelo

tovarna pletenin **MICA KRIŽANIČ, Celje**,

17 Polule 4. 35
Prevzema tudi podpletanje nogavico.

Velika narodna trgovina

26-19

KAROL VANIČ

Prešernova ulica št. 15

Zaloga sukna, modnega vol-
nenega blaga. — Sezonske
novosti po najnižji ceni.



Švicarske ure,
zlato, srebro, briljante,
optika, očala

Najvčejja delavnica

za vse v to stroko spadajoča dela.

Anton Lečnik

urar, juvelir, optik
CELJE, Glavni trg 4.



Vse šolske in risalne potrebščine

se dobijo v veliki izbiri in najceneje
v knjigarni in veletrgovini s papirjem

Goričar & Leskovšek, Celje

Kralja Petra cesta šte. 7-9 in Glavni trg šte. 14.

4

Za jesensko in zimsko sezono

priporočam svojo veliko zalogo vseh vrst

kožuhovin.

V zalogi kožuhovinski plašči od Din 3.800— (lastni izdelki).

MARTIN OREHOVC, krznarski mojster,

15-1s

CELJE, GOSPOSKA ULICA 14.

Brivnica „ZORA“

sedaj Prešernova ul. 8

prej Kralja Petra cesta. Dobra in
snažna postrežba. Dijaki in
otroci polovične cene.

SODE

vseh velikosti ima vedno v zalogi po naj-
nižjih cenah Fran Repič, sodarsko podjetje,
Ljubljana, Trnovo. Pomočnike sprejme v
stalno delo. 3-15s

Proda se hiša

v Gaberju pri Celju s prostornim stano-
vanjem (elektr. luč in vodovod v hiši) z
vel. vrtom, ali se odda v najem s 1. febr.
1929. Pripravna je za kako obrt, ker je v
centrumu štirih tovarn in zraven vel. sta-
novanjskih hiš. Poizve se pri Jarh Josipu
10 v Gaberju 129. 10s

Proda se poceni

šivalni stroj, železni štedilnik, peč na
plin, dekliška soba (10 komadov) in
več drugega pohištva. Sterniša, Celje,
Zavodna 68, pri ribniku. 1-2s

Čaj,
pristna slivovka,
rum, konjak, najfinejše vrste
kave, pristni malinovec.

Za vkuhanje sadja

Weckovi aparati
in kozarci, emajlirana posoda
in druga železnina.

Jos. Jagodič, Celje

Glavni trg.

M. Joštov paromlin

Medlog — Celje

Prodajalna Gosposka ul. 27

Na debelo!

Na drobno!

Dobro ohranjen,

otroški voziček

se prod. Poizve se v pekarni
J. Achleitner.

Prazno sobo

išče starejša gospodična s 1. oktobrom.
Ponudbe z navedbo najemnine pod
šfro „Prazna soba“ na upravo lista.

Učenec

se sprejme v špecerijski trgovini

Jurij Krušič, Celje.

Zahvala.

Ker nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posamezniku za tako številno izkazano sočute, ki
smo ga bili deležni v času bolezni in tudi ob smrti našega ljubega dobrega soproga, oz. očeta,
deda in tasta, gospoda

Luke Putana

ter za bogata darila rož in vencev in izredno številno in častno spremstvo k zadnjemu počitku,
se na tem mestu najiskrenejše zahvaljujemo. Zlasti izrekamo svojo globoko občuteno zahvalo
Prostovoljnemu gasilnim društvom Celje, Maribor, Gaberje, Babno, Skofjavo, Trnovlje, Laško, Te-
harje, Drešinjavo in Levč, cenjenemu Hranilnemu in posojilnemu društvu Celje, celjskemu
Moškemu pevskemu društvu, strelskemu krožku „Einigkeit“, družbi Vipota, Godbenemu društvu
železničarjev, raznim odposlanstvom, spoštovanemu meščanstvu ter vsem dragim sočustvujočim
prijateljem in znancem.

CELJE, v septembru 1928.

Rodbina Putan.

Delaj, nabiraj in
hrani, varčevati
se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadrugi z omej. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obreštuje hranilne
vloge po 6 1/2 %

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge uad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost
in varčnost so pred-
pogoj npravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste
veliko!

Pisarna v Celju Prešernova ulica 6.